

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі

20 __ ЖЫЛҒЫ « __ » _____

№ _____

010000, Нур-Султан, Мажилис Парламента

« __ » _____ 20 __ года

30.09.2021 ж. жарияланды

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрінің
орынбасары Р.В.Склярға

ДЕПУТАТТЫҚ САУАЛ

Құрметті Роман Васильевич!

Мемлекет басшысы Қ.Тоқаев өзінің биылғы Қазақстан халқына Жолдауында Біріккен Ұлттар Ұйымы таяу он жылда су ресурстарының жаһандық тапшылығын болжап отырғанын атап өтті. 2030 жылға қарай әлемдегі су тапшылығы 40% жетуі мүмкін. Сондықтан жаңа технологиялар мен цифрландыру арқылы су үнемдеуді арттыру қажет.

"Nur Otan" партиясының "Өзгерістер жолы: Әр азаматқа лайықты өмір!" атты сайлауалды бағдарламасын орындау жөніндегі Жол картасының 277-тармағында 2025 жылға дейін қалалар мен ауылдардың тұрғындарын сумен жабдықтау қызметтерін 100% қол жеткізумен қамтамасыз ету көзделген.

2020 жылы Тұрғын үй-коммуналдық дамудың 2020 – 2025 жылдарға арналған «Нұрлы жер» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін дамыту бойынша 304 жобаны іске асыруға республикалық бюджеттен 113 млрд.теңге, оның ішінде: қалалар бойынша – 70 жобаға 49,3 млрд.теңге, ауылдар бойынша – 234 жобаға 63,7 млрд.теңге. 2020 жылдың қорытындысы бойынша сумен жабдықтау қызметтеріне қолжетімділік қалаларда - 97,5%, ауылдарда - 90,1% құрады.

2021 жылғы республикалық бюджетті нақтылау қорытындысы бойынша 350 жобаны іске асыруға 151,4 млрд.теңге бөлінген, оның ішінде: қалалар бойынша – 92 жобаға 77,3 млрд.теңге, ауылдар бойынша – 258 жобаға 74,1 млрд.теңге қаралып отыр. 2021 жылдың қорытындысы бойынша сумен жабдықтау қызметтеріне қолжетімділікті қалаларда - 98%, ауылдарда – 91,8% жеткізу жоспарлануда.

Көріп отырғанымыздай, миллиардтаған қаржы бөлінген, уәкілетті орган халықты ауыз сумен қамтамасыз ету жұмысы жоғары деңгейде жүргізілетіндігін айтуда. Бірақ, іс жүзінде бұқаралық ақпарат құралдарынан, аудандарда, әсіресе ауылдық жерлерге сапар барысында бұл мәселенің әлі де өзекті болып отырғанын көреміз. Қазіргі уақытта ауыз сумен қамтамасыз ету көрсеткіштері және тұтастай алғанда сумен жабдықтау жүйелерінің, әсіресе ауылдарда, сипаттамалары бұрынғысынша қанағаттанарлықсыз күйде.

Жақында өткен ҚР Парламенті сессиясының ашылуында бұл туралы Мемлекет басшысы "Ондаған жылдар бойы осы мақсатқа аса зор қаражат бөлінгеніне қарамастан, ауыз суға қол жеткізу мәселесі өз шешімін таппай отыр» деп баса айтқан болатын. Сондықтан Қ.Тоқаев өңірлерді дамытудың Ұлттық жобасы аясында бес жыл ішінде қалалар мен ауылдардың 100% - ын таза ауыз сумен қамтамасыз ету міндетін қойды. Осыған байланысты біз, "Нұр Отан" партиясының депутаттары жүзеге асырылып жатқан мемлекеттік бағдарламаларда көзделген барлық қойылған міндеттер Ұлттық жобада ескерілуі тиіс деп есептейміз.

Сонымен қатар, бізді алаңдатып отырған мәселе – көптеген шағын қалалар мен ауылдарда ауыз су сапасының төмендігі, магистральдық желілер жабдықтарының тозуынан су жеткізуге кедергі келтірілуі.

Су – көптеген жерлерде тұтынуға мүлдем жарамсыз, сапасы бағасына сәйкес келмейді. Осыған байланысты тұрғындар дүкендерден бөтелкедегі суды сатып алуға немесе сүзгілерді орнатуға мәжбүр.

Сондай-ақ, су қабылдау станцияларында электр қуатын ажыратқан кезде, тұрғындар үнемі ауыз сусыз қалады. Ал, жоғарғы қабаттарда тұратын тұрғындар судың төмен қысымына шағымданады, нәтижесінде суды тек түнде пайдалануға мәжбүр болады.

Сондай-ақ, бұқаралық ақпарат құралдарынан Алматы және Түркістан облыстарының ауылдық елді мекендерінде және еліміздің батыс өңірлерінде де ауыз сумен қамтамасыз ету проблемасы өткір болып тұрғанын көреміз.

Маңғыстау облысында жаз айларында ауыз су тапшылығы тәулігіне 19 мың текше метрді құрайтыны белгілі. Географиялық тұрғыдан алғанда, Маңғыстау өңірінде тұщы судың табиғи көздері аз. Сондықтан Атырау және Маңғыстау облыстарының аудандарын ауыз сумен қамтамасыз ету үшін "Астрахань-Маңғышлақ" магистралды су тартқышын жаңғырту жоспарланған және Кендірлі кентінде жаңа тұщыландыру зауыты салынады.

Қазіргі уақытта жер асты су көздерін анықтау бойынша геологиялық барлау жұмыстарын жүргізу жергілікті атқарушы органдардың қарауында. Жер асты көздерін пайдалану аймақтардағы су мәселесін шешуі мүмкін. Мысалы, "Көкжиде" жерасты су кен орнын геологиялық барлау және оны одан әрі игеру Ақтөбе және Атырау облыстарының халқын таза ауыз сумен қамтамасыз етуі мүмкін.

Сумен жабдықтау және кәріз тарифтері бойынша да сұрақтар туындайды. Бір текше метр судың тарифі еліміз бойынша орташа есеппен 64,26 теңге, ең қымбат су - Маңғыстау облысының тұрғындарында, шамамен 200 теңге. Егер басқа өңірлер бойынша тарифтерді көрсетсек, онда 1 текше

метр үшін. Нұр-сұлтан қаласының тұрғындары 44,81 теңге, Алматы – 42,86 теңге, Шымкент – 31,37 теңге, Алматы облысында – 54,76 теңге, Атырау облысында – 89 теңге, Ақмола облысында – 70,38 теңге, Ақтөбе облысында – 75,94 теңге, Шығыс Қазақстан облысында – 44,86 теңге, Жамбыл облысында – 40,51 теңге, Батыс Қазақстан облысында – 37,44 теңге, Қарағанды облысында – 90,39 теңге, Қызылорда облысында – 40,11 теңге, Қостанай облысында – 68,36 теңге, Павлодар облысында – 32,92 теңге, Солтүстік Қазақстан облысында – 72,54 теңге, Түркістан облысында – 56,22 теңге.

Осы тарифтердің құрылымында магистральдық желілерді жаңғырту және ұстаудағы үлесі маңызды.

Жоғарыдағы мәселелерге байланысты және Мемлекет басшысының ауылдық елді мекендерді ауыз сумен қамтамасыз ету мәселесін толық шешу тапсырмасын мүлтіксіз орындау мақсатында Ұлттық жобада мынадай шараларды қарастыру қажет деп есептейміз:

1) еліміздің қалаларында жаңа тұрғын үй кешендерін салуды ұлғайтуға байланысты қуаттардың жетіспеушілігі проблемасын шешу;

2) авариялық жағдайдағы желілерге мониторинг жүргізу және техникалық ескірген, тозған жабдықтар мен су құбыры желілерін ауыстыруды қамтамасыз ету;

3) ауыз судың сапасын қамтамасыз ету, өйткені тұтынылатын су жұқпалы аурулардың қоздырғыштарымен тікелей байланысты;

4) сумен жабдықтаудың өзіндік құнын төмендететін тиімді жұмыстар жүргізіп, өңірлерде тұтынылатын су тарифтерін реттеу;

5) жерасты тұщы су көздерін анықтау үшін геологиялық барлау жұмыстарын жүргізу.

Депутаттық сауалға «Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық Заңының 27-бабына сәйкес жауап беруіңізді сұраймыз.

**Құрметпен, «Nur Otan» партиясы
фракциясының мүшелері**

**А.Үйсімбаев
А.Бердалин
Б.Торғаев
Қ.Абасов
М.Төлепберген
Ф.Қаратаев
М.Елюбаев**

**«Қазақстан халық партиясы»
фракциясының мүшесі**

Ж.Ахметбеков

*Орындаған Р.Құдияров
74-63-50*

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі
20 __ ЖЫЛҒЫ « __ » _____
№ _____

010000, Нур-Султан, Мажилис Парламента
« __ » _____ 20 __ года

Оглашен 30.09.2021 г.

**Заместителю
Премьер-Министра
Республики Казахстан
Скляр Р.В.**

Депутатский запрос

Уважаемый Роман Васильевич!

В своем нынешнем Послании народу Казахстан Глава государства К.Токаев отметил, что в ближайшие десять лет Организация Объединенных Наций прогнозирует глобальный дефицит водных ресурсов. К 2030 году нехватка воды в мире может достигнуть 40%. Поэтому необходимо повысить водосбережение с помощью новейших технологий и цифровизации.

Кроме того в пункте 277 Дорожной карты по исполнению Предвыборной программы партии «Nur Otan» «Путь перемен: достойную жизнь каждому!» до 2025 года также предусмотрено обеспечить население городов и сел 100 %-м доступом к услугам водоснабжения.

В 2020 году на реализацию 304 проектов по развитию систем водоснабжения и водоотведения в рамках государственной программы Жилищно-коммунального развития «Нұрлы жер» на 2020 – 2025 годы (далее – Государственная программа) из республиканского бюджета выделено 113 млрд. тенге, в том числе на реализацию 70 проектов в городах 49,3 млрд. тенге, а также 63,7 млрд. тенге на реализацию 234 проектов в сельских населенных пунктах. По итогам 2020 года доступ к услугам водоснабжения в городах составил 97,5%, в селах - 90,1%.

По итогам уточнения республиканского бюджета в 2021 году на реализацию 350 проектов выделено 151,4 млрд. тенге, в том числе: по городам – 77,3 млрд. тенге на реализацию 92 проектов, по селам – 74,1 млрд. тенге на 258 проектов. По итогам 2021 года доступ к услугам водоснабжения планируется довести в городах до 98%, в селах – 91,8%.

Как видим, закладываются миллиарды тенге, уполномоченный орган рапортует о достижении высоких результатов по обеспечению населения

питьевой водой. Но как мы видим на практике, выезжая в регионы, а также из СМИ проблема доступа населения в малых городах, и особенно в сельских населенных пунктах остается актуальной. В настоящее время показатели обеспеченности питьевой водой и в целом характеристики систем водоснабжения в Казахстане, особенно в селах, остаются по-прежнему неудовлетворительными. Еще недавно на открытии сессии Парламента РК об этом указал Глава государства: «В целом проблема доступа к питьевой воде так и не нашла своего решения, несмотря на то, что десятилетиями на эти цели выделялись колоссальные средства». Поэтому К.Токаев поставил задачу в рамках Национального проекта развития регионов в течение пяти лет обеспечить 100% городов и сел чистой питьевой водой. В связи с этим мы, депутаты партии «Нур Отан» считаем, чтобы в Национальном проекте не выпали, а были учтены все поставленные задачи, предусмотренные действующих в Государственных программах.

Вместе с тем, вызывает озабоченность, что во многих малых городах и селах имеются проблемы, связанные с низким качеством питьевой воды и перебоями подачи воды в связи с изношенностью оборудования магистральных сетей. Во многих местах вода совершенно непригодна к потреблению, качество совсем не соответствует заявленной стоимости. В связи с этим жители вынуждены покупать бутилированную воду в магазинах, либо устанавливать фильтры.

Кроме того, жители регулярно остаются без подачи питьевой воды из-за отключения электричества на водозаборной станции. Вместе с тем, жители проживающие на верхних этажах, жалуются на низкое давление воды, и вследствие этого, вынуждены пользоваться водой только в ночное время.

По словам жителей сел, воду подают в определенные часы. Однако, даже несмотря на такую «вынужденную» экономию, платить всё равно приходится круглую сумму – тарифы высокие.

Также из средств массовой информации постоянно поднимается проблема нехватки питьевой воды в сельских населенных пунктах Алматинской и Туркестанской областях, а также остро стоит проблема обеспечения питьевой водой и в западных регионах страны.

Как известно, в Мангистауской области в летние месяцы дефицит питьевой воды составляет 19 тысяч кубометров в сутки. Географически сложилось, что в Мангистауском регионе мало природных источников пресной воды. Поэтому для обеспечения питьевой водой районов Атырауской и Мангистауской областей запланирована модернизация магистрального водовода «Астрахань-Мангышлак» и построен новый опреснительный завод в поселке Кендерли.

В настоящее время проведение геологоразведочных работ по определению подземных источников воды находятся в ведении местных исполнительных органов. Использование подземных источников вполне могут решить проблему воды в регионах. Например, геологоразведка подземного месторождения воды «Көкжиде» и дальнейшая его разработка

вполне может обеспечить чистой питьевой водой население Актюбинской и Атырауской областей.

Вопросы есть и по тарифам на водоснабжение и канализацию. Водоснабжение в среднем по стране реализуется за 64,26 тенге за куб.м. дороже всего вода обходится жителям Мангистауской области – почти 200 тенге за куб.м. Если указать тарифы по другим регионам, то за 1 куб.м. воды жители г.Нур-Султан платят 44,81 тенге, Алматы – 42,86 тенге, Шымкента - 31,37 тенге, Алматинской области – 54,76 тенге, Атырауской области – 89 тенге, Акмолинской области – 70,38 тенге, Актюбинской области – 75,94 тенге, Восточно-Казахстанской области -44,86 тенге, Жамбылской области – 40,51 тенге, Западно-Казахстанской области -37,44 тенге, Карагандинской области -90,39 тенге, Кызылординской области -40,11 тенге, Костанайской области -68,36 тенге, Павлодарской области -32,92 тенге, Северо-Казахстанской области -72,54 тенге, Туркестанской области -56,22 тенге.

В структуре стоимости важная роль отводится модернизации и содержанию магистральных сетей.

В связи с вышеизложенным, в целях неукоснительного исполнения поручения Главы государства решить проблему обеспечения питьевой водой, особенно, сельских населенных пунктов считаем необходимым в Национальном проекте предусмотреть следующие меры:

- 1) решить проблему нехватки мощностей из-за увеличения застройки новых многоквартирных жилых комплексов в городах республики;
- 2) провести мониторинг сетей, находящихся в аварийном состоянии и обеспечить замену технически устаревшее, изношенное оборудование и водопроводные сети;
- 3) неукоснительно обеспечить качество питьевой воды, так как потребляемая вода прямо связана с возбудителями инфекционных заболеваний;
- 4) упорядочить тарифы на потребляемую воду в регионах, проводя эффективные работы по снижению себестоимости водоснабжения;
- 5) проводить геологоразведочные работы для выявления подземных источников пресной воды;

Просим ответить на депутатский запрос в соответствии со статьей 27 Конституционного Закона Республики Казахстан «О Парламенте Республики Казахстан и статусе его депутатов» в письменном виде.

**С уважением, члены партии
Фракции «NurOtan»**

**А. Уисимбаев
А. Бердалин
Б.Торгаев
К.Абасов
М.Тулепберген
Ф.Каратаев
М.Елюбаев**

Член партии «Народная партия Казахстана»

Исп. Р. Кудияров
74-63-50

Ж.Ахметбеков